

ANIMAL ABUSE AND DOMESTIC VIOLENCE: DO WE MIND THE ANIMALS?

M.J. ENDERS-SLEGERS

DEPARTMENT CLINICAL & HEALTH
PSYCHOLOGY

UNIVERSITY OF UTRECHT m.j.enders@uu.nl

Where it is studied ?

In USA (e.g. Arkow, 1994, Ascione, 1998, Duncan et al. 2005 and many others), Australia (Volant et al., 2008, Clarke, 2002, Gullone & Clarke, 2008), Ireland (Gallagher et al. 2008), Spain, Querol, N. , 2007) Italy (Baldry, 2003), Canada (Currie, 2006), U.K. (Hutton, 1983, Green, 2002), the Netherlands (Enders-Slegers & Jansen, 2009)

Research confirmed 'the link' between domestic violence and animal abuse

What do we already know?

- Pets are part of today's family system
- Children's cruelty to animals is deviant behaviour suggesting potential victimization, developmental disorders, potential development of criminal trajectories: all need interventions
- Animal-assisted interventions can be a protective factor (early treatment – Ani-care)

State of art in the Netherlands

In the Netherlands **59%** of the families have pets

Each family spends about **€ 1140,--** a year pro pet

The role of pets is changing from ‘companions’ into ‘**family members**’

‘When animals are abused, people are at risk, when people are abused, animals are at risk’

(AHA, protecting Children & Animals since 1877)

Meaning of companion animals

- The (companion)animal enhances quality of life
- **Emotional:** companionship, emotional support, safety, less loneliness and depression, providing opportunity to care
- **Physical:** lower stress level, blood pressure, neurophysiological changes, motivate to activities, (weight control)
- **Social:** companion animals are social lubricants, stimulate participation in society

The meaning of (companion) animals

Definitions of animal abuse

Social Sciences

- Socially unacceptable non-accidental behaviour that causes unnecessary pain, suffering, distress, or death

Legal

- Unnecessarily overloads, overdrives, torments, deprives of necessary sustenance or shelter, or unnecessarily mutilates, or kills any animal (misdemeanor).
- Intentionally commits an act that results in cruel death, or excessive infliction of unnecessary pain or suffering (felony)
(source: Animals & Society Institute, 2012)

Types of animal abuse

- Neglect: due to carelessness, callousness and ignorance
- Abuse: satisfaction derived from dominance or from behavioural response
- Sadistic: takes satisfaction from suffering animal
- Hoarding ; sexual abuse; sub-cultural abuse (dog fighting)

Definition of domestic violence

- Patterns of behaviour characterised by the misuse of power and control by one person over another who are or have been in an intimate relationship.
- It can occur in mixed gender relationships and same gender relationships and has profound consequences for the lives of children, individuals, families and communities.
- It may be physical, sexual, emotional and/or psychological. The latter may include intimidation, harassment, damage to property, threats and financial abuse (U.K. Domestic Violence Policy) . This **does also affect the pets (as ' family members')**.
- Neglect.

Domestic violence & animal abuse

Als Oranje verliest, slaat papa ons.

Gezellig zo'n WK...

Voor informatie en hulp bij huiselijk geweld:
0900-1 26 26 26 of
www.shginfo.nl

Zet huiselijk geweld buitenspel

Both have to do with:

- Dependency
- Force, Aggression
- Psychological, Physical, Sexual assaults
- Control

Animal abuse means

- Suffering for animal **and** family members
- Bad learning experience for children: trauma; imitation behaviour
- A means for pressure and blackmail (e.g. not running away or keeping silence)
- A marker for psychopathology (e.g. developmental disorder, antisocial personality disorder)

Animal suffering

en op websites werden hem de gruwelijkste ziekten toegewenst. Motari zelf zit sindsdien ondergedoken voor de media. En dat alles vanwege een filmpje op internet, van 17 seconden, van hem en een wollig hoopje hond.

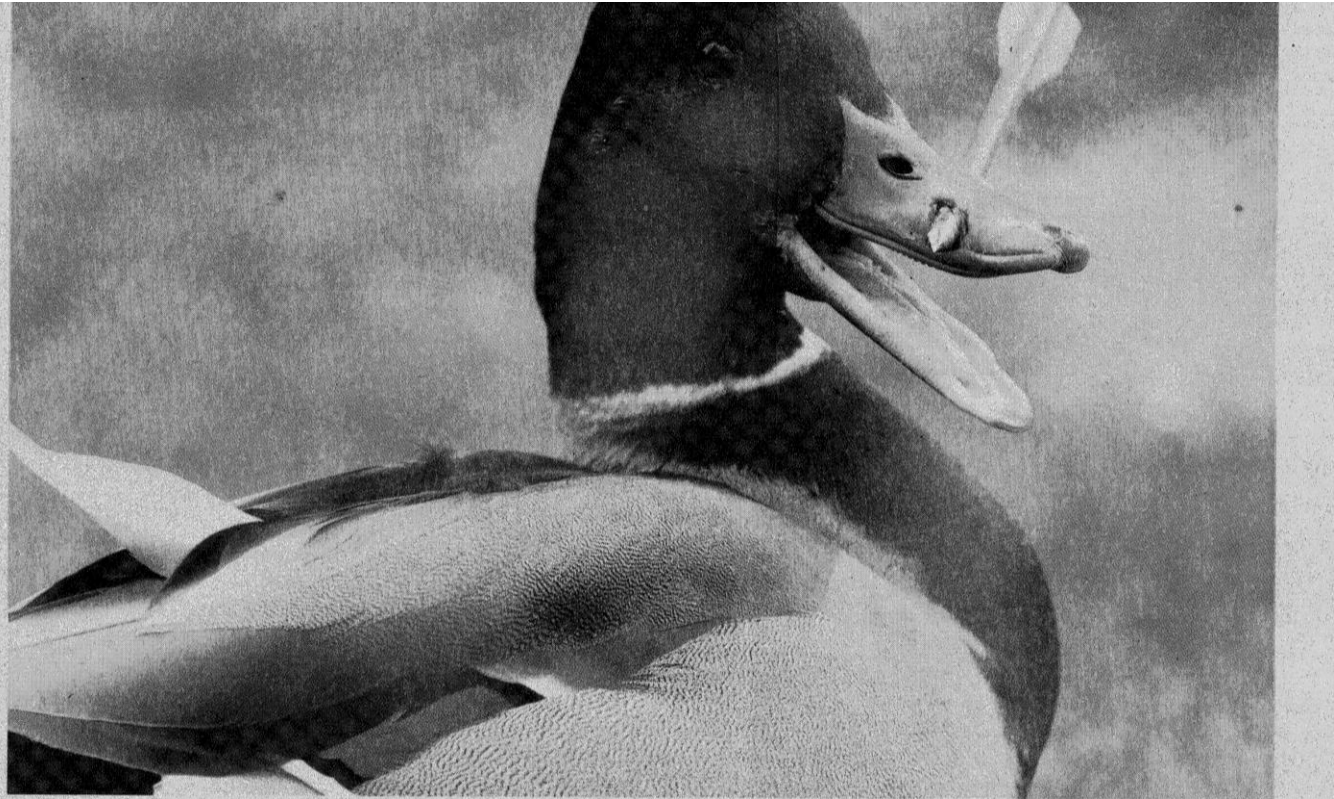
Motari staat op een berg in een woestijn en houdt aan zijn nekvel een puppy omhoog. Zijn collega roept dat het een schattig diertje is. Het volgende moment vliegt het hartverscheurend piepende hondje door de lucht het ravijn in. Daar ploft het tientallen meters lager neer en blijft het bewegingsloos liggen. Motari lacht. Als het filmpje opduikt op het internet, ontslaat het leger hem. Volgens de internetgemeenschap is dat nog een milde straf; op tientallen sites wordt bedreigd met gruwelijker represailles.

Direct na het uitlekken van het filmpje verklaart Motari op zijn weblog dat hij door zijn ervaringen als militair in Irak een 'ander gevoel voor humor' heeft ontwikkeld. Motari: 'Op dat moment kon het me gewoon niet schelen. Normaal schieten we ze af, ik was die dag creatief.'

Hoe komen mensen ertoe een dier te mishandelen? Het is een vraag die opkomt als veehandelaren koeien schoppen slaan, als eenden met luchtbuksen worden beschoten, en militairen met puppies gaan gooien. Er zijn een heleboel redenen, maar de gemene deler is frustratie, stelt Henk ten Napel van de Stichting Zinloos Geweld tegen Dieren. Toen iemand zijn paard had opengesneden bij haar geslachtsdelen, stelde hij zich dezelfde vraag. Het bleek het werk te zijn van Rudolf K., ofwel De Beul van Twente. Tussen 2000 en 2005 verkrachtte, verminkte en doodde hij meerdere dieren.

'Rudolf K. is een ernstig geestelijk gestoorde man, die zijn seksuele frustraties op dieren botvierde', aldus Ten Napel, die een boek schreef over hem. 'Hij heeft nooit spijt betuigd. Tijdens de rechtszaak zat hij daar maar een beetje te glimlachen.'

Dieren zijn een gemakkelijk slachtoffer om mee te beginnen, volgens Ten Napel. 'Ze praten niet terug, en daarom is er nauwelijks schuldgevoel. Als je een hond een schop geeft, dan staat hij dertig seconden later al weer kwispel-

Een eend bij Maastricht, die vermoedelijk door een pijl uit een kruisboog is getroffen. Foto ANP

Registratie

Hoe vaak dierenmishandeling voorkomt, is onbekend. De Die-

machtswellust. De hond loopt in de weg en krijgt een schop die eigenlijk voor een ander is bedoeld. Kinderen die mishandeld of (seksueel) misbruikt worden, kunnen hun frustraties botvieren op hun huisdieren. Dreigen

Een puber die met konijnen

land niet anders dan in de rest van de wereld. Het verband is volgens haar overduidelijk. 'Iemand die

een kinderpsycholoog. Bij zo'n kind thuis is vaak veel meer aan de hand. Hoe eerder je daar bij bent, hoe beter.'

In het buitenland wordt inmiddels steeds vaker samenwerkt tussen dierenbescher-

Nederlandse voorbeelden

- *Eigenaar verhuist en laat hond achter tot de dood er op volgt. Hij moet ook voorkomen voor verkrachting en stalking, heeft vrouw en 2 kinderen, vrouw heeft met niemand contact, 24-03-09 (krant)*
- *LID treft op een boerderij 2 honden in vriezers aan, én een jong, ernstig verwaarloosd kind*

Research in the Netherlands

- Interviews with 35 key persons about relation: no explicit knowledge of the topic
- Completed questionnaires by 108 veterinarians. Results: $\pm 60\%$ had noticed, surveyed, or suspected animal abuse: in $\pm 30\%$ of those cases family violence was noted/suspected
- Total **of 365 cases** of reported animal abuse
- **Only 40 cases were reported to police/authority!**

Example of animal abuse

The obstacles for reporting by 'vets'

- Problem in bringing evidence
- Concern to damage to the relationship with client
- Privacy rules
- Lack of knowledge about the topic(s)
- The suggestion to have no right to report
- Not in own economic interest to report

Caveats about the cycle of Violence

- The relationships among different forms of abuse (domestic, child, elder, and animal) are **correlational** not causal. They can co-occur.
- Animal abuse is very prevalent. It is an **indicator** of other forms of abuse, not a strong predictor.

Awareness raised by

- Research report Circle of Violence , M.J. Enders-Slegers, M. Janssen, 2009
- International Conference Circle of Violence, University of Utrecht, May 2009
- Publications, t.v. and radio interviews ; many lectures from 2009 until now
- Taskforce Domestic Violence & Animal Abuse, 2009

Genoeg is genoeg

TASKFORCE HUISELIJK GEWELD
EN DIERENMISHANDELING

Developments in the Netherlands

- More media attention for animal abuse
- Established networks: cooperation and cross-education between animal protection professionals, child protection professionals, domestic violence professionals, police officers veterinarians (Amsterdam, Tilburg, Deventer, Nijmegen)
- Animal cops (educated on the relation)
- Foundation of Association 'Circle of violence' (out of Taskforce) and working group for foster care for animals

More

- Code for veterinarians: how to report animal abuse (and domestic violence)
- Code for child protection professionals: how to report child abuse (and animal abuse)
- Forensic veterinarian science in Utrecht
- Growing public awareness
- Growing awareness of the link by professionals (safe houses, women shelters etc.)

Political issues and why they matter

- Party for Freedom realized Animal Cops in our Dutch Police organization in 2011
- Huge resistance of oppositional parties
- Huge approval of the men in the street
- Openly discord in Police Top about existence of animal cops
- **2012: Great success rate of animal cops:** animal abuse proves to be related to many other forms of criminality (many cases of animal abuse and domestic violence, dogfighting in combination with gambling, drugs abuse, traffic in women, traffic in animals, sex abuse)

We do mind the animals in the relation domestic and animal abuse

- **The public:** a growing awareness of animal abuse and of domestic violence and the relation between them
- **The professionals:** growing awareness, cross education, cooperation of various disciplines
- **Government:** legislation and Report Codes
- **Veterinary Science:** attention in the curriculum for animal abuse, forensics
- **Police officers:** enthusiastic police men and women that really want to do their jobs on animal and human welfare
- **Researchers:** growing body of knowledge about how animal abuse affects society (research Kadera & UU)

Genoeg is genoeg

TASKFORCE HUISELIJK GEWELD
EN DIERENMISHANDELING

Universiteit Utrecht

- We mind the animals, so let us continue to work on the 'link' issue
- Thank you for listening.
- Questions?
- More information: m.j.enders@uu.nl

Save the date July 20-22, 2013

**CHICAGO:
IAHAIO INTERNATIONAL CONFERENCE IN
COLLABORATION WITH AVMA**